

Trots OP HISTORISCH LANDSCHAP ROND NORG

PUBLIEKS-
VERSIE

LANDSCHAPSVISIE

Norger Esdorpenlandschap
2019-2037

Rondom Norg oogt het landschap authentiek. Met oude Saksische boerderijen, klinkerwegen, hogere essen en laaggelegen beekdalen. Dit unieke Drentse esdorpenlandschap staat in onze nieuwe landschapsvisie centraal. We spannen ons in om het oorspronkelijke landschap te behouden en te versterken, zodat iedereen ervan kan genieten. Dat doen we in onze terreinen, maar ook daarbuiten. Samen met bewoners, agrariërs, ondernemers en andere betrokkenen.

Norg en omgeving ademt een lange historie. Het landschap draagt nog de sporen van vroegere bewoners. Sporen van jagers en verzamelaars en van hunebedbouwers. Vooral het esdorpenlandschap, ontstaan in de middeleeuwen, is gaaf bewaard gebleven. Esdorpen zijn typisch voor Drenthe. Op de heidevelden graasden vroeger de schapen, op de hogere akkers groeiden de gewassen en de lagere beekdalen werden gebruikt als hooiland. Het bijzondere is: rondom Norg zijn al deze facetten nog fraai zichtbaar in het landschap.

Nieuwe landschapsvisie

Natuurmonumenten draagt het historisch landschap een warm hart toe. Verspreid rond Norg beheren we bijna 1.100 hectare natuur en cultuur. Hooilanden in de lagere beekdalen, heidevelden, natuurakkers en bossen op de hogere delen. Al in 1958 verwierven we hier onze eerste gronden. In het najaar van 2019 verscheen onze landschapsvisie 'Norger Esdorpenlandschap 2019-2037'. In deze brochure geven we aan wat we de komende jaren willen bereiken en hoe we dat willen doen.

Kwaliteitsimpuls terreinen

Het historisch esdorpenlandschap behouden en versterken, zodat iedereen ervan kan genieten. Dat is wat we voor ogen hebben. In onze eigen terreinen werken we aan een kwaliteitsimpuls. We herstellen houtwallen, poelen en vennen, en ontwikkelen bloemrijke akkers en graslanden. We beperken ons niet tot onze eigen terreinen.

Ook daarbuiten omarmen we kansrijke initiatieven. Dat vereist samenwerking. Streekbewoners, agrariërs, ondernemers, overheden, landeigenaren: wat ons verbindt is het fraaie landschap waarin we wonen, werken en recreëren. De streek is - net als wij - trots en begaan met het landschap.

Beleef het Norger Esdorpenlandschap

Ga vooral zelf kijken in het Norger Esdorpenlandschap. We vinden het belangrijk dat mensen van het landschap en de natuur genieten. Natuurmonumenten biedt een mooie wandelroute aan. Deze 10,5 kilometer lange gevarieerde wandeling start in Norg bij restaurant Norgerhout en is gratis verkrijgbaar op www.natuurmonumenten.nl.

Natuurmonumenten

Tien actiepunten

DE KOMENDE TIJD GAAN WE MET DE VOLGENDE TIEN ACTIEPUNTEN AAN DE SLAG:

1 Samen met de streek

We willen bewoners en gebruikers betrekken bij het landschap. Daarvoor gaan we het gesprek aan. Twee keer per jaar organiseren we een Landschapscafé, waar iedereen welkom is. Mensen en groepen die initiatieven willen nemen, staan we graag bij. We bieden ondersteuning, doen eventueel mee en zetten onze kennis en hulpmiddelen in. Agrariërs, bewoners, bedrijven, wetenschappers, organisaties en andere betrokkenen: iedereen streeft in Norg en omstreken hetzelfde doel na, namelijk een nóg fraaier levend landschap met veel biodiversiteit.

2 Natuurinclusieve landbouw

We maken ons sterk voor natuurinclusieve landbouw. De huidige intensieve landbouw zorgt voor een afname van biodiversiteit. Onze eigen natuurkokers richten we speciaal in voor vogels, bloemen en insecten. Voor landbouw buiten onze terreinen pleiten we voor vergroening van de landbouw. We delen onze opgedane kennis en zoeken met agrariërs naar kansrijke initiatieven. Denk aan de aanleg van vogelkokers, zodat patrijzen en veldleeuweriken weer terugkeren in het boerenland.

3 Eigen terreinen versterken en verbinden

Onze eigen terreinen krijgen een kwaliteitsimpuls. We herstellen houtwallen, poelen en vennen, en ontwikkelen bloemrijke akkers en graslanden. Geïsoleerde natuurterreinen verbinden we met elkaar, zodat insecten en zoogdieren zich kunnen verplaatsen. Zo willen we in de Molenduinen een heidecorridor aanleggen tussen twee kleine geïsoleerde heideterreinen in het bos.

4 Klimaatbestendig beekdal

We willen toe naar een robuust en klimaatbestendig beekdal. Een systeem dat in staat is om extreme weersomstandigheden op te vangen, zowel extreem natte als extreem droge perioden.

5 Cultuurhistorie centraal in bovenlopen

In de bovenlopen van de beken spannen we ons in om het kleinschalige cultuurlandschap in ere te herstellen. Met bloemrijke graslanden die omzoomd zijn door houtwallen. De beken willen we, net als vroeger het geval was, weer verbinden met het Fochteloërveen.

6 Middeleeuws beekdal

In de Tempelstukken bepalen grazers het landschap. Net als in de middeleeuwen, toen boeren er vrij hun koeien lieten grazen en het beekdal niet opgedeeld was tussen eigenaren. Onze runderen lopen er nu meer dan twintig jaar. Met succes. Het levert een fraai parkachtig landschap op zonder hekken en afrasteringen. Ideaal voor grauwe klauwieren en in de toekomst hopelijk broedende kraanvogels en zwarte ooievaars.

7 Focus op weidevogels in Eenerstukken

In de Eenerstukken creëren we een ideaal weidevogelland met bloemrijke hooilanden. Dat doen we door het boerenlandschap van vroeger te herstellen. In najaar, winter en voorjaar houden we het hooiland nat. Plasdras, noemen we dat. We kiezen voor een zogeheten mozaïekbeheer door de percelen op verschillende tijden te maaien. Tureluurs, watersnippen en veldleeuweriken zullen ervan profiteren.

8 Natuurlijke bossen

Niets doen. Zo noemen we ons bosbeheer in Norgerholt en Tonckensbos. Met andere woorden: we blijven van het bos af en hakken geen bomen om. Natuurlijke processen mogen hun gang gaan. Dood hout laten we liggen – ideaal voor insecten en paddenstoelen. Wie in het Norgerholt wandelt, ziet hoe indrukwekkend fraai het eeuwenoude bos is geworden. In de jongere bossen, aangeplant op voormalige heidevelden en stuifzanden, creëren we meer variatie, zodat een echt natuurbos ontstaat met meerdere boomsoorten.

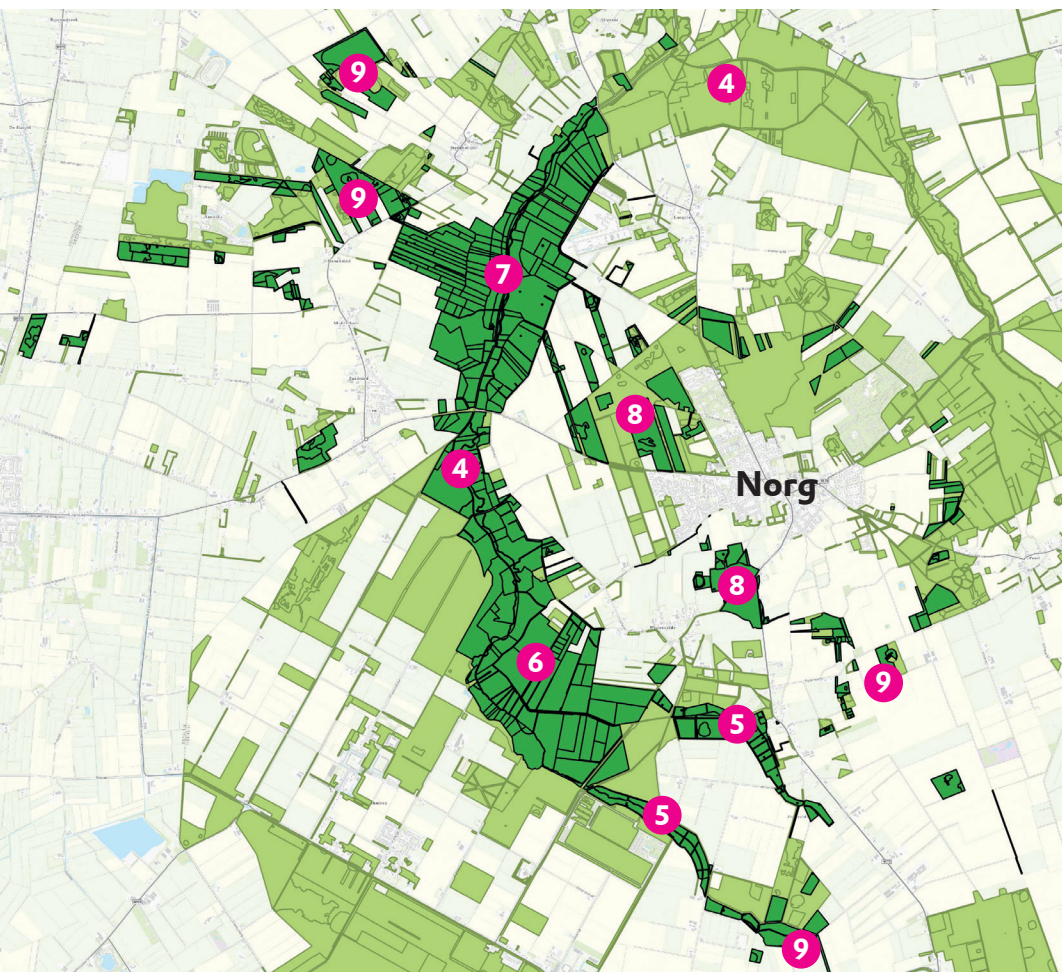
9 Herstel landschapselementen

Verspreid in het gebied liggen meer dan dertig veentjes. Sommige zijn oude pingoruïnes, ontstaan in de laatste ijstijd.

De kleine plassen zijn bijzonder waardevol, maar kampen vaak met achterstallig onderhoud. De komende periode knappen we, samen met andere partijen, een groot aantal veentjes op. Samenwerken is nodig, omdat lang niet alle veentjes in terreinen van Natuurmonumenten liggen. Ook poelen en houtwallen krijgen meer aandacht.

10 Van het landschap genieten

Het landschap is van iedereen. We willen dat mensen met volle teugen van het bijzondere Norger Esdorpenlandschap genieten. In onze terreinen zorgen we voor kwalitatief hoogwaardige recreatievoorzieningen, gericht op wandelaars en fietsers. Bezoekers zijn van harte welkom.

LEGENDA

- natuurgebieden in beheer bij Natuurmonumenten
- overige natuurgebieden

Natuur in esdorpenlandschap

Zorgen zijn er ook. Weidevogels gaan onverminderd achteruit, net als de akkervogels. De afname van insecten is op het platteland dramatisch. Tal van houtwallen en zandwegen zijn verdwenen, bebouwing opgerukt en de landbouw geïntensiveerd. We willen meer leven op het platteland. Akkers met korenbloemen, klaprozen, bijen en vlinders. Hooilanden met broedende watersnippen en tureluurs. Beken waarin schoon water stroomt en vissen en andere waterdieren zwemmen. Weide- en akkervogels, vlinders en bijen, orchideeën en oude bomen: ze horen in een historisch esdorpenlandschap thuis.

Arjan Oosterhoff van Natuurmonumenten:

'Ik wil graag meer vlinders, bijen, veldleeuweriken, kwartels en patrijzen in het buitengebied. Dat is mijn droom!'

'HET LANDSCHAP IS VAN ONS ALLEMAAL'

Het landschap rond Norg maakt iedereen enthousiast, merkt Arjan Oosterhoff, boswachter bij Natuurmonumenten. "Bewoners houden van hun omgeving. Ze hebben een sterke binding met het landschap. Ze wonen er, zijn er geboren, verdienen er hun brood." Oosterhoff is blij met de betrokkenheid. "Er is ontzettend veel energie voor het behoud van het landschap. Dit landschap is dan ook bijzonder. Het oude kleinschalige cultuurlandschap is hier nog gaaf. Dorpen, bossen, essen, beekdalen: vooral de samenhang is mooi." Oosterhoff heeft zijn blikveld verruimd. Focuste hij zich vroeger vooral op de natuur binnen de eigen terreinen, nu bekommert hij zich over het hele landschap. "Boeren, bewoners, natuurbeheerders, overheden, waterschappen: we moeten met elkaar voor het landschap zorgen. Daarom onderhoud ik nauwe contacten met de streek." Over het Naoberschapsoverleg is hij zeer te spreken. "Partijen weten elkaar beter te vinden. Komen tijdens het overleg kansen en knelpunten op tafel, dan pakken we ze gezamenlijk op. Met elkaar bereik je meer dan ieder apart."

Arjan Oosterhoff

Naoberschap

De historie wijst uit dat samenwerken loont. Naoberschap kenmerkt de streek. Van oudsher helpen mensen elkaar. Binnen het Naoberschapsoverleg, een lokale samenwerking, zetten veel partijen in voor landschap, cultuurhistorie en biodiversiteit. Met de agrarische natuurvereniging werken we aan natuurinclusieve landbouw, met de boermarken aan landschapsherstel, met het waterschap aan schoon water. Mooi initiatief vinden we de adoptie van Schansduinen door buurtbewoners. Met elkaar steken ze de handen uit de mouwen om het gebied te beheren. Naoberschap pur sang.

Help mee

Natuurmonumenten maakt zich samen met alle donateurs, leden en vrijwilligers sterk voor de natuur in Nederland. Ons doel is een natuurlijker Nederland voor iedereen. Daarbij kunnen we jouw hulp goed gebruiken. Als lid maak je blijvend deel uit van onze beweging. Meld je aan via www.natuurmonumenten.nl/help-mee.

LANDSCHAPSVISIE INZIEN

Natuurmonumenten maakt voor elk natuurgebied een visie, waarin de toekomstige ontwikkeling van het gebied en het beheer worden beschreven. De uitgebreide versie is aan te vragen via de beheereenheid Noordenveld. Telefoon 0592 396020.

Colofon
Boswachterskantoor Noordenveld
Hoofdweg 120
9341 BL Veenhuizen
T 0592 39 60 20

Tekst: Addo van der Eijk
Opmaak: Melissa Schooltink, creat' em
Foto's: Natuurmonumenten

 Natuurmonumenten

Januari 2020

GOED DOEL